

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
Київський університет імені Бориса Грінченка

ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО, БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО: ІСТОРІЯ, СУЧАСНІСТЬ, ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ

III Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів,
аспірантів та молодих науковців

Київ, 25–26 квітня 2017 року

КИЇВ – 2017

6. International association of music libraries, archives and documentation centres [Electronic recourse]. – Electron. data. – [Paris], [s. n.]. – Mode of access: World Wide Web: URL: <http://www.iaml.info/>. – Eng., fr., germ. – The title from the screen. – Bibliogr. description based on: 29.03.2017.

ДОВГАНЬ Олексій, заступник директора Наукової бібліотеки НАКККиМ, кандидат філологічних наук

НАОЧНІСТЬ СУЧАСНОЇ КОМУНІКАЦІЇ НА ТЛІ НЕЗАВЕРШЕНОСТІ ГЕШТАЛЬТУ В БІБЛІОТЕЧНІЙ СПРАВІ

Ключові слова: бібліотечна справа; гештальт; комунікація; наочність.

Постановка проблеми. Стрижневою характеристикою сучасної комунікації, і про це говорить низка дослідників із різних наукових сфер, є її *унаочнений характер*. Так, наочність виступає основоположним фактором, існування якого забезпечує: успішність сучасних комунікативних актів (лінгвопрагматика), актуалізацію тієї чи іншої маркетингової стратегії (торгово-промислова сфера) та, власне, долучення до культурної (культурологія, філософія, бібліотечна справа тощо) та наукоємної (наукометрія) спадщини всього людства тощо.

При цьому унаочнення виступає не тільки засобом *увиразнення смислу* як неподільної одиниці, актуалізованої мовою як культурно-графічною *надсистемою*, але і як, власне, атомізований (відокремлений) носій такого конструкту. До прикладу, смайлик (☺; ☹ тощо), слугуючи увиразненням текстового масиву (навіть, якщо це лише одне слово) тим не менш може бути автономний від нього, репрезентуючи свій, відокремлений, смисл.

Тут слід зауважити, що смисл, витворений на основі такого конструкту має у своїй структурі певний елемент штучності, будучи вразливим за своєю природою, оскільки можливість його осягнення, тобто правильного інтерпретування, контекстуально зумовлена меншою мірою, ніж його природних аналогів, бо критично мало, власне, контексту.

Формулювання мети та завдань. *Метою* статті є розгляд особливостей місця і ролі наочності в сучасній комунікації. *Предметом* – специфіка побутування окресленого феномену в науковій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Феномен комунікації у бібліотеці був репрезентований у роботах: Т. Амблер, Г. Ассель, Б. Ашервуд, В. Бакаєвої, Г. Беквит, Т. Берг, Б. Бейверсток, Н. Бубекіної, Д. Вітерс, П. Гембл, Л. Герасимової, М. Дворкіної, В. Демідової, К. Джурабаєва, Л. Кожевнікової, О. Кокойкіної, Ф. Котлер, В. Ключєва, В. Копанєвої, Д. Кревенс, М. Личагіна, С. Матліної, М. Мьорфі, О. Наумової, Г. Паршукової, Р. Савар, В. Салієм, И. Суислової, В. Тітової, О. Тюнюкової, Е. Ястребової та інших.

Виклад основного матеріалу. Процес аналізу сучасної комунікації нерозривно пов'язаний з поняттям *самоідентифікації*, адже ми, зазвичай, триангулюємо положення *Я*, виходячи з місцезнаходження *Іншого/Інших*. Так, Е. Фромм наводить із цього приводу такий приклад: якщо речі могли б розмовляти, то на питання «Хто ти?» друкарська машинка відповіла б: «Я – друкарська машинка», автомобіль сказав би: «Я – автомобіль» або більш конкретно: Я – «форд», або «б'юїк», або «кадилак». Якщо ж ви питаєте у людини, хто вона, то вона відповідає: «Я – фабрикант», «Я – доктор» або «Я – жонатий чоловік», або «Я – батько двох дітей», а її відповідь буде означати те саме, що означала б відповідь речі, що розмовляє [4].

Суть наведеного в тому, що людина, подібно до вищезазначених речей, ідентифікує себе у певній *соціальній ролі*, нівелюючи багатоманітність, багатоваріантність тощо свого побутування в онтологічній реальності як тіла (ідеального й фізичного). Безпосередньо з останнім пов'язаний *феномен самотності*, який інтерпретується, зазвичай, як емоційний стан людини, що визначається замкненістю, відсутністю соціальних зв'язків, контактів й небажанням ними користуватися [1].

Таким чином, самотня людина замикається у своїй ролі, зациклюючись в ній, паралельно ізолюючи своє *Я*. При цьому відбувається спрощення сучасної комунікації: вищезазначений смайл замінює цілий масив тексту, постаючи репрезентантом атомізації (роз'єднаності) сучасних індивідуумів.

Зрозуміло, що атомізований стан не є природним для людських особин, оскільки він вступає в конфлікт з такими базовими відчуттями як *співчуття* й *співпереживання*. Останні передбачають, що *Я* актуалізує в своїх межах пережите *Іншим/Іншими*, позиціонує в цьому діянні *Себе* й *Іншого/Інших* як органічну неподільну єдність. Таким чином, первинною й стрижневою підвалиною самого феномену *соціальності* є процес співпереживання: тобто наші (*Я*) знання про (*Інших/Іншого*) людей постають адекватними настільки, наскільки вони спираються на *Я-переживання* того, що переживає *Інші/Інший* [4].

Певною мірою, ключ до розуміння сучасної комунікації можна віднайти через підхід до неї як до *незавершеного гештальту*, оскільки він дозволяє більш глибоко проаналізувати цей феномен. Говорячи про незавершений гештальт, першою чергою, ми маємо на увазі створений всередині людини осередок хронічного невдоволення і тривоги, який заважає їй просуватись вперед по життю впевнено й вільно. Зрозуміло, що таке утворення викликає нав'язливі бажання, що, своєю чергою, продукують *флуктуації* (коливання). При цьому останні створюють циклічність: та чи інша ситуація програється знову й знову, а попередні моделі поведінки починають повторюватись в нових умовах [3].

Висновки. Останнє якнайкраще підходить для характеристики особливостей побутування сучасних бібліотек, гештальт яких так і не був закритий: сталі, догматичні умови їхньої діяльності змінюються надзвичайно важко, оскільки переосмислення ролі, яку вони посідають відбувається

доволі повільно. Першою чергою, ми тут говоримо про переосмислення ролі з позицій адміністрування цих галузей, націлення вектору їхнього розвитку на відкритість, наукомісткість та наукоємність. Саме систематизований підхід до наявної у вільному доступі інформації дозволить їм актуалізувати себе не у якості інформаційного осередку, але у якості інформаційного центру, перетину інформаційних шляхів, слідуванню якими сучасні бібліотеки можуть навчити своїх користувачів. Таким чином, за умов глобалізації та стрімкого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій система наукових комунікацій стане багатоваріантною за комунікативними зв'язками, підвищить свою реагентність і актуалізує низку проблем, пов'язаних зі збереженням плінної інформації для наступних поколінь [2].

Перспективою наукових розробок окресленої сфери є актуалізація завдання збереження вищезазначеної інформаційної спадщини через кардинальну активізацію роботи сучасних бібліотек з електронними документопотоками [2].

Список використаних джерел:

1. Дашко А. Одиночество или гибельная изоляция? [Электронный ресурс] / А. Дашко // Гештальт Клуб Алексея Виноградова. – Электрон. данные. – Режим доступа: <http://gestaltclub.com/articles/obsaa-psihologia/8715-odinocestvo-ili-gibelnaa-izolacia>. – Название с экрана.

2. Копанєва В. О. Бібліотека в системі наукової електронної комунікації [Електронний ресурс] / В. О. Копанєва // Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. – Електрон. дані. – Режим доступа: <http://www.nbuv.gov.ua/sites/default/files/msd/0710kop.pdf>. – Назва з екрана.

3. Шульга О. Тайна незавершенных гештальтов [Электронный ресурс] / О. Шульга // Гештальт Клуб Алексея Виноградова. – Электрон. данные. – Режим доступа: <http://gestaltclub.com/articles/terapevticeskie-razmyslenia/8709-tajna-nezaversennyh-gestaltov>. – Название с экрана.

4. Эрих Фромм : Несчастливая судьба людей – следствие Несделанного ими выбора [Электронный ресурс] // Econet : включи сознание. – Электрон. данные. – Режим доступа: <http://econet.ru/articles/153327-erih-fromm-neschastnaya-sudba-lyudey-sledstvie-nesdelannogo-imi-vybora>. – Название с экрана.

5. Покоління Y : їм потрібні не розваги, а хороший наставник [Електронний ресурс] // Мізки.com. – Електрон. дані. – Режим доступа: <https://mizky.com/article/213/millennials-job>. – Назва з екрана.